

Märta Stenevi: Tal på Järvaveckan 2022

Talare

Märta Stenevi
Språkrör

Datum

3 juni 2022

Plats

Järva

Omständigheter

Miljöpartiets språkrör Märta Stenevis tal på Järvaveckan 2022.

1 Kära järvabor,
och vänner!

5 För tio år sedan satt jag med en liten bebis i famnen, mitt tredje barn. En
underbar bebis med tjocka kinder, bestämd blick och rödlätta fjun till hår. Och
jag lycklig, men också arg. Arg, faktiskt rasande, över världen mina barn föddes
in i.

10 Senare på hösten gick jag med i Miljöpartiet. Jag gick med för att jag inte stod ut
med hur klimatförändringarna hotade mina barns framtid. Jag gick med därför
att när jag blev mamma såg jag så otroligt tydligt hur orättvist samhället är – hur
olika villkor barn växer upp med.

15 Den senaste tiden har jag mött många andra mammor i hela landet. Jag har mött
starka, roliga, fantastiska mammor. Mammor från Sverige och Finland, från
Somalia och Syrien, från Iran och Irak, från Bosnien och Serbien. Vi har
skrattat, gråtit och dansat ihop.

20 Jag har mött mammor som går till jobbet varje dag och kämpar med livspusslet,
med att hinna till hämtningar och att komma ihåg vem som skulle ha jympa
idag. Jag har mött mammor som kämpar med att få ihop ekonomin och inte
önskar något hellre än ett arbete och en egen inkomst. Jag har träffat mammor
som gör allt för att hjälpa barnen med läxorna trots att de själva aldrig fick gå i
skolan.

25

Jag har mött mammor i Kiruna och i Malmö, här i Rinkeby och i
Hammarkullen i Göteborg, i Eskilstuna och Jönköping, i Araby i Växjö och
Skäggetorp i Linköping, i Jokkmokk och i Häggdånger utanför Härnösand.

30 Och ALLA önskar de att deras barn ska växa upp trygga och lyckliga.

Vi går till val på att bygga ett nytt grönt folkhem, ett HEM där alla Sveriges
invånare är välkomna. Vi går till val på att ALLA ska med när Sverige ställer om.

35 ***

Och ställa om måste vi.

Tänk er att sitta med sin lilla bebis i famnen. Ett barn man älskar och vill göra
40 allt för. Tänker er sen att barnet inte har runda kinder och bestämd blick, utan
armar tunna som tändstickor och en blick som inte orkar fokusera.

Det är verkligheten för oändligt många mammor medan vi sitter här. Kriget i
Ukraina och klimatförändringarna är två av de främsta orsakerna till att hunger
45 och svält nu ökar i världen. Och båda handlar om olja.

Sen kriget började har Putins Ryssland tjänat över 500 miljarder kronor på EUs
olja och gas. Det är pengar som går rakt in i krigsmaskineriet, som går rakt till de
vapen som dödar ukrainska barn. Det är pengar som håller igång ett krig som
50 samtidigt stoppar matleveranser till Somalia, till Sudan och till Jemen, det är
pengar som ökar utsläppen och förvärrar klimatkrisen.

Och samtidigt som pengarna fortsätter rulla till Putins vapen, samtidigt som
Sverige står värd för Stockholm +50, en stor klimatkonferens, drar den
55 socialdemokratiska regeringen ner på klimatbiståndet.

Till regeringen har jag en enda sak att säga idag: ni borde skämmas. Ni borde
skämmas inför de världsledare de bjudit in, inför era väljare, och framför allt
inför barnen som tynar bort i sina mammors famn medan världen brinner. Ni
60 borde skämmas ögonen ur er.

För detta sker samtidigt som vi befinner oss mitt i en klimatkras som får fåglar
att ramla ner från himlen när värmesköldar lagt sig tillrätta över Indien.

65 Samtidigt som tusentals arter hotas av utrotning när deras hem försvinner, och
samtidigt som skogen, vår gröna lunga, är satt under hård press av stora

kalhyggen och snabbväxande trädplantage.

70 Haven blir allt mörkare av övergödning, de fylls med plast och töms på liv –
tystnar, som Isabella Lövin skrev.
Samtidigt som miljontals barn i världen drabbas av akut svält. Med armar tunna
som tändstickor och en blick som inte orkar fokusera.

75 De extrema väderhändelserna blir allt fler, det märkte vi inte minst förra
sommaren. Med översvämningarna både här i Sverige och i Tyskland, och
bränderna som härjade både Nordamerika och Sydeuropa.

80 Det här är vår nya verklighet. Det händer här och nu. Sverigedemokraterna vill
att vi ska prata tyst om detta, att vi inte ska skrämma barnen. Men de har fel – vi
ska skrika högt att detta är vansinne. Vi ska inte bli rädda, vi ska bli arga, vi ska
bli heligt förbannade. Vi har all anledning att elda under vår vrede, och vi ska
använda den vreden till förändring.

85 För det finns bara ett miljöparti i Sverige. Bara ett parti som har politiken för att
Sverige ska klara klimatmålen och därmed visa vägen för resten av världen. Vi är
det enda parti som har en klimatfärdplan, 224 punkter för att Sverige ska vara
fossilfritt 2030.

90 Vi går till val på en politik som klarar det klimatarbetet, som stärker välfärden
och som ökar jämlikheten. Vi går till val på att bygga ett nytt grönt folkhem, ett
HEM där alla Sveriges invånare är välkomna.

Vi ska investera i omställningen. Det är NU vi måste investera i omställningen,
95 för att inte bygga in ännu högre kostnader i framtiden. Det är nu vi ska investera
oss ur klimatkrisen. Inte sen, inte någon annanstans. Utan här och nu.

Vi ska investera i snabba tåg i hela landet, i billigare kollektivtrafik. Vi ska
investera i gång- och cykelbanor som ger både 8-åringar och 80-åringar sin frihet
100 och sitt självbestämmande tillbaka, och vi ska investera i laddinfrastruktur i hela
landet.

Och vi ska investera i naturen. I den fantastiska skapelse som vuxit fram under
miljontals år – och som vi nu är på väg att ödelägga.

105

Vi ska investera i den natur som inte bara är hem åt de arter vi delar den här planeten med, som inte bara är en plats där vi får återhämta oss och njuta av skönhet, stillhet och dramatik – utan som också är det största hopp vi har för att
110 hejda klimatförändringarna och dämpa effekterna. Vi ska investera i att skydda våra skogar, våra hav, våra fjäll och våra ängar.

115 Men vi ska också investera i våra människor, i våra mammor och våra barn.

För man kommer inte demonstrera för klimatet när man inte vet om man kan sätta mat på bordet i slutet av månaden. Och man orkar inte bry sig om att skogen huggs ner i fjällen när man är orolig för att barnen ska skjutas ner på
120 gatan.

Jag har träffat många mammor det här året. Jag har träffat mammor som
125 förlorat sina barn till det besinningslösa våldet.

I Skäggetorp i Linköping lärde jag känna Seynab. Hon sa nåt som jag citerat många gånger sen dess för jag tycker att det är otroligt väl uttryckt:

130 När samhället stänger alla dörrar för barnen, när resurserna inte finns i förskola och skola, när de inte blir kallade till intervjuer, när de möter den öppna rasismen, då finns det en dörr som alltid är öppen och välkomnar dem – gängens.

135 Vi har alltför många barn som växer upp i fattigdom i Sverige idag. Alltför många barn saknar framtidstro därför att de redan i småskolan möter en vuxenvärld som dömer ut dem. Alltför många barn går hungriga till skolan, i Sverige, idag.

140 Så här är det: De som skjuter, som säljer droger, som bränner bilar och hotar polis och blåljuspersonal – de ska sitta inne. Det är fullständigt självklart och vi ska stärka rättsväsendet för att så ska ske. De straff som behöver skärpas ska skärpas och polisen ska få de resurser som krävs. För ett samhälle som ska klara att ställa om och hejda klimatförändringarna MÅSTE vara tryggt.

Men när Ulf Kristersson vill att barn med uppehållstillstånd ska få mindre ekonomiskt stöd än sina klasskamrater – då säger vi STOPP.

150 När Ebba Busch vill att polisen ska skjuta skarpt in i folkmassor i Skäggetorp och Rinkeby, då säger vi STOPP.

Och när Jimmie Åkesson vill införa kollektiv bestraffning mot invandrare och sätta in militär mot vår befolkning, mot våra vänner, mot våra barn – då säger vi
155 FUCK RASISMEN.

Vi behöver inte mer rasism, inte mer av vi och dom-retorik, ingen Paludan, inte mer fattigdom och mer utanförskap. Vi behöver ett samhälle där ALLA är med.

160 Igår kom ett femtiotal mammor från Skäggetorp i Linköping, från Norrköping och från Motala till riksdagen. De kom för att berätta om sin vardag och sina erfarenhet, de kom för att tala om vad de tycker politiker ska göra. Hamdi, Seynab, Leila, och en rad andra mammor talade. Alla riksdagens ledamöter var inbjudna. Från de blåbruna partierna kom inte en enda ledamot för att lyssna.

165

För det passar de blåbruna bättre att prata om förortens människor som islamister och gängkriminella. Det är lättare att vända bort blicken för de mammor som sörjer och lättare att föreslå mer fattigdom när man aldrig behöver träffa de det drabbar.

170

Men om rättsväsendet ska kunna återskapa tryggheten måste vi gå till roten med orsakerna till våldet, inte bara med symptomen.

Därför presenterar Miljöpartiet idag en stor satsning, ett JÄMLIKHETSKLIV.

175 Vi vill satsa sammanlagt 11 miljarder varje år på de områden som i årtal varit eftersatta av politiker. De områden som man gärna talar OM men sällan med. Vi vill satsa på att fler mammor kommer i arbete och får en egen inkomst, vi vill satsa på att bygga fler billiga bostäder för att minska trångboddheten och vi vill bygga ut den så kallade Rinkebymodellen så att fler föräldrar får stöd tidigt.

180

Vi vill ha en skola som ser varje barn som en individ, en vuxenvärld som inte bara slött sätter upp kravlistor, utan som har förväntningar på varje unge därför att vi tror på dem.

I våra förorter sitter just nu framtidens Nobelpristagare och ska möta ännu en vikarie efter helgen. Där sitter en framtida statsminister och undrar om skolan kommer finnas kvar eller läggas ner efter sommaren. Där sitter en blivande klimatforskare och undrar varför han beskrivs som gängkriminell varje gång högerpolitikerna pratar om honom och hans kompisar.

Det duger inte. Vi ska ha en skola som ser varje barn, i hela landet. Vi ska ha ett utbildningssystem där barn kan välja skola, men där ingen skola kan välja bort barn. Vi ska stoppa vinstjakten i skolan och istället investera i varenda unge!

Därför vill vi lägga 2,5 miljarder mer på jämlikhetsbidraget till skolan, och samtidigt inför ett motsvarande jämlikhetsbidrag till förskolan på 2 miljarder. Vi vill lägga 1 miljard på att alla barn ska ha rätt till fritids, och 1,5 miljard för att fånga upp barn i riskzon.

För att inga fler mammor ska behöva förlora sina barn till våldet. För att vi inte ska behöva förlora fler av våra barn till våldet.

För det är våra barn som skjuts i Sverige. Våra ungar från Rinkeby och Skäggetorp, Nydala och Hammarkullen. Och för deras skull måste våldet stoppas.

Jag har träffat många mammor under våren. I förra veckan träffade jag fem mammor vars namn jag inte kan berätta för er. De lever gömda undan män som misshandlat dem och deras barn. De lever gömda undan män som dömts för det grova våld de utövat. De är mammor som flytt mäns våld, som flytt hedersförtryck, som kämpar för sina barn varje dag.

Det är mammor som för att inte förlora vårdsnaden om sina barn tvingas träffa sin förövare. Som måste tvinga barn som misshandlats av sin pappa att träffa honom, för att visa att de kan samarbeta. Som inte kan bygga upp sina liv igen eftersom det ekonomiska våldet, eftervåldet och konsekvenserna av psykiskt och fysiskt våld slår sönder deras ekonomi.

Jag vill läsa upp ett lite stycke av ett brev som en förtvivlad liten tjej skrivit till

socialtjänsten och som lov av hennes mamma att läsa upp:

225 “I somras tvingade de oss att åka till honom och då gjorde han mig illa igen och då kom några tanter och pratade med oss. Dom tvingade oss att vara kvar. Jag blev ledsen för att de inte trodde på mig.”

Lite senare i brevet skriver hon:

230

“Varför hjälper ni inte mig och min lillasyster. Jag är trött på att se och höra min lillasyster gråta när vi ska sova hos honom. Jag är trött på att alltid få ont i huvudet och i magen när vi ska åka till honom. Snälla tvinga oss inte dit. Snälla hjälp oss.”

235

Lika mycket som högerpartierna pratar om våldet på gatan, lika lite pratar de om våldet i hemmet. Om mäns våld, som drabbar pojkar och män, som drabbar transpersoner och icke-binära – och som varje år med förödande kraft drabbar flickor och kvinnor.

240

Åtta partier rasade över mäns våld mot kvinnor för ett år sedan, sju partier är tysta nu. Men inte vi. Vi är ett feministiskt parti sedan start. Vi har våra rötter djupt ner i kvinnorörelsen. Det nya gröna folkhemmet kan ALDRIG vara ett samhälle som vänder bort blicken när kvinnor dödas och barn misshandlas.

245

Inga kvinna ska bli slagen och dödad. Ingen kvinna ska tvingas gifta sig eller straffas för sin kärlek. Ingen ska tvingas bära slöja, och ingen ska få slöjan avsliten.

250

Varje flicka och kvinna i Sverige ska ha rätt att bestämma själva över sin sexualitet och sitt barnafödande. Det finns bara en som bestämmer över en kvinnas kropp, och det är hon själv. Därför ska inte heller någon flicka eller kvinna i Sverige kunna köpas eller säljas – sex utan samtycke är våldtäkt, och sexköp är ett betalt övergrepp.

255

Och eftervåldet, där förövare kan använda en föråldrad syn på barn och föräldraskap för att fortsätta plåga sitt offer, det våldet måste en gång för alla få ett slut.

260

Det är nog nu. Det sexuella våldet, mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck måste bli en valfråga i år. Det tysta våldet måste börja höras i

debatten.

265 ***

Att bli mamma, att föda ett barn. Det är stort. Och det är en av de situationer där vi lutar oss mot alla dessa fantastiska kvinnor i vård och omsorg. När ännu en värk kommer, när det är dags att krysta eller när bedövningen är lagd och snittet ska läggas, då finns de där för oss.

Men finns vi där för dem? När de som vi behöver så desperat inte har tid att gå på toaletten eller äta lunch, när de inte har tid att byta mensskydd, när de blir sjuka av att vårda oss – finns vi där för dem?

275

Det går inte att fortsätta som idag, där personal flyr vård- och omsorgsyrken för att man inte orkar.

När vi presenterade garantitillägget som skulle ge 1000kr mer i fickan för pensionärerna med lägst inkomster, då var de blåbrunas invändning att det skulle störa arbetslinjen. De ville istället ge den gruppen mindre än hälften så mycket pengar, och lägga resten på att sänka skatten för män med höga pensioner.

Men alltså snälla. Man har inte arbetat mindre hårt för att man har fått dåligt betalt. Alla de kvinnor som slitit i decennier för att vårda och hjälpa, som slitit ut sina kroppar för låga löner och som arbetat deltid för att också ta hand om hem och barn – de har inte arbetat mindre. De har bara fått mindre betalt för det arbete de utfört, och som tack för detta underbetalda arbete får de ännu lägre pensioner. Att då som Ulf Kristersson, Ebba Busch och de andra högerpolitikerna prata om arbetslinjen – det är inget mindre än ett hån. Och det är skamligt. Ge kvinnorna den pension de förtjänar. Rösta igenom garantitillägget.

Men om vi ska höja livsinkomsterna på allvar för kvinnor i Sverige, då räcker det inte att skjuta till mer i pension. Då måste lönerna upp och arbetsmiljön bli så bra att man orkar arbeta heltid.

Det är dags att de arbeten som traditionellt varit kvinnors ges sitt rätta värde. Det är dags för oss att finnas där för de som tar hand om oss när vi föds och när

vi föder, när vi ramlar ner från en klätterställning och bryter armen eller när vi hittar en knöl i bröstet. De som finns där när benen inte längre bär som förr och när en älskad människa inte längre minns oss.

305

Applåder räcker inte. Vi vill ge Sveriges vårdpersonal 50 000 nya kollegor och högre löner. Vi vill ge dem en bättre arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv. Det är dags att visa värdet på kvinnors arbete. Det är inte bara en välfärdsfråga – det är en jämställdhetsfråga.

310

Vi satsar 40 miljarder på detta. För om vi menar allvar med att vilja ha en jämlik vård, i hela landet – från Kiruna i Norrbotten till Malmö i Skåne – då måste staten ta finansieringsansvar för vården. Det kan inte fortsätta vara så att den som har längst till förlossningskliniken ska betala mest i skatt. Vi har nått vägs
315 ände med höjningarna av kommun- och regionskatterna. De som har tunnast plånböcker har drabbats allra hårdast av höjningarna, oavsett om man är garantipensionär i glesbygd eller arbetslös mamma i förorten. De utmaningar vi står inför i välfärden måste finansieras av oss alla gemensamt, oavsett var i landet vi bor.

320

Ja, jag är fortfarande arg. När vi skulle välja språkrör och jag kandiderade var det några ledarskribenter som hånade mig och mina kollegor för att vi pratade så
325 mycket om barnen. Men jag kommer fortsätta prata om barn och mammor, för jag är arg. Arg över ett samhälle som sviker de som behöver samhället mest, arg över politiker som vill splittra oss och kasta ungar under bussen redan från start, och jag är VRÅLFÖRBANNAD på de sju andra partierna, från höger till vänster, som inte är beredda att ta klimatkrisen på allvar och göra det som krävs.

330

Jag är arg, men jag är också hoppfull. För titta på oss här idag. Titta på Järvaveckan. Ser ni kraften i ett samhälle som gör det här tillsammans?

335

En annan väg är möjlig. En väg till ett gemensamt hem för oss alla, ett nytt grönt och fossilfritt folkhem, med rena hav och gamla skogar, öppna landskap och öppna dörrar, med starka barn och fria vuxna. Ett samhälle där ALLA är med när Sverige ställer om.

Jag har mött mammor i hela landet. Mammor som kämpar för att deras barn ska

växa upp trygga och lyckliga, med en ljus framtid. Jag kommer gladeligen göra kaos i politiken för att varenda unge i det här landet ska ha en framtid att längta till. Och till de politiker och tyckare som har mer problem med det ordvalet än med klimatkatastrofen, ojämlikheten och rasismen säger jag:

345

Sitt ner.

Mammor som kämpar förtjänar politiker som kämpar FÖR dem – inte emot dem.

350

Jag är språkrör för Miljöpartiet de gröna. Och jag kommer alltid kämpa för vår planet, vår gemensamma framtid, och för alla våra barn.

Tack.

355

Taggar

2020-tal, 2022, Järvaveckan, Kvinna, Miljöpartiet, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/marta-stenevi-tal-pa-jarvaveckan-2022>

360

365

370

375